

Ключові слова: машинобудівна галузь, інновації, інноваційний продукт, підтримка інновацій, винахід.

Ключевые слова: машиностроительная отрасль, инновации, инновационный продукт, поддержка инноваций, изобретение.

Keywords: engineering industry, innovation, product innovation, support for innovation, invention.

УДК 332.122:338.47

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ МІЖНАРОДНОЇ ЛОГІСТИКИ

Тронько В. В., к. е. н., доцент кафедри міжнародної економіки, КНТУ, м. Київ

Дугінець Г. В., к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки КНТЕУ, м. Київ

Тронько В.В., Дугінець Г.В. Інформаційно-комунікаційне середовище міжнародної логістики.

В дослідженні визначено, що міжнародна логістика є однією зі складових економічної системи, тому її розвиток безпосередньо пов'язаний із загальними еволюційними тенденціями: зростаючої ролі інформації та засобів комунікації; виникнення і швидке поширення мережевих структур, розмивання меж національних ринків як наслідок глобалізації. За результатами аналізу визначено, що новації змінюють сучасні методи ведення бізнесу, переформатовують концепцію міжнародної логістики, надаючи перевагу у економічній та політичній могутності країнам – технологічним та інформаційним лідерам. Зазначено, що Internet створив нові ринки, нові канали збуту, пришвидшив обмін товарами, зумовив нові відносини між покупцем та продавцем, нові товари – віртуальні товари, які можна реалізовувати через комп'ютерну мережу без додаткового пересилання інформації через фізичні канали зв'язку. Доведено, що застосування саме Інтернету в міжнародній логістиці доцільно тим, що дозволяє вдатися до процедури електронної комерції, а отже, абстрагуватися від просторового параметру угоди, фіксує місце знаходження замовника і постачальника в момент її укладання, і сконцентруватися на тимчасовому параметрі її виконання. Отримано висновок, що сучасне інформаційно-комунікаційне середовище створює кращі умови для взаємного співробітництва, здійснення ефективних бізнес-процесів за рахунок високого ступеня спільного використання інформаційно-комунікаційних технологій з метою забезпечення істотної конкурентної переваги на світовому ринку.

Tronko V., Duginets A. Information and communication environment of international logistics.

The study has determined that International Logistics are part of the economic system, so its development is directly linked with the general evolutionary trends: the growing role of information and communication, the emergence and rapid spread of network structures, the “blurring” of national markets’ boundaries due to the influence of globalization. The analysis has determined that innovations are changing modern business methods and the format of international logistics, providing an advantage in economic and political power to the leading countries in technology and information. The Internet has allowed for new markets and new channels, speeding up the exchange of goods, creating new forms of relationships between buyer and seller, and providing conditions necessary for a new form of goods – virtual goods - which can be transferred through a computer network without additional use of physical channels. The

study proves the applicability of Internet in international logistics: the latter provides the medium for e-commerce, which allows ignoring the spatial parameters of a deal, (taking into account the location of the customer and the supplier at the time of the deal's conclusion), thus concentrating on the temporal parameters of its implementation. The study draws the conclusion that modern information and communication environment creates better conditions for mutual cooperation and for implementing effective business processes through a high degree of communication and information technologies' implementation aimed at attaining a significant competitive advantage in the global market.

Тронько В.В., Дугинец А.В. Информационно-коммуникационная среда международной логистики.

В исследовании определено, что международная логистика является одной из составляющих экономической системы, поэтому ее развитие напрямую связано с общими эволюционными тенденциями: возрастающей ролью информации и средств коммуникации; возникновением и быстрым распространением сетевых структур, размыванием границ национальных рынков под влиянием глобализации. По результатам анализа установлено, что новации меняют современные методы ведения бизнеса, переформатируют концепцию международной логистики, создавая преимущество в экономической и политической мощи странам - технологическим и информационным лидерам. Отмечено, что Internet создал новые рынки, новые каналы сбыта, ускорил обмен товарами, обусловил новые отношения между покупателем и продавцом, новые товары - виртуальные товары, которые можно реализовывать через компьютерную сеть без дополнительной пересылки информации через физические каналы связи. Доказано, что применение именно Интернета в международной логистике целесообразно тем, что позволяет прибегнуть к процедуре электронной коммерции, а следовательно, абстрагироваться от пространственного параметра соглашения, фиксирующего местонахождение заказчика и поставщика в момент ее заключения, и сконцентрироваться на временном параметре ее выполнения. Получен вывод, что современная информационно-коммуникационная среда создает лучшие условия для взаимного сотрудничества и осуществления эффективных бизнес-процессов за счет высокой степени совместного использования ИКТ с целью обеспечения существенного конкурентного преимущества на мировом рынке.

Постановка проблеми. Сучасний світовий ринок характеризується змінами умов господарювання, які викликані трансформацією економічної системи в постіндустріальну економіку з ринковим пріоритетом споживачів, формуванням глобальної інформаційно-телекомунікаційного середовища та інтеграцією економічних процесів. Ця економіка заснована на інтенсифікації використання інтелектуального та інформаційного потенціалу суспільства як основного поновлюваного ресурсу, який має можливість стійкого прогресивного розвитку, що забезпечує різке підвищення його ефективності в порівнянні з матеріальним виробництвом індустріального суспільства і, як наслідок, значно впливає на динаміку розвитку економічних відносин між ринковими суб'єктами. В силу того, що міжнародна логістика є однією зі складових економічної системи, її розвиток безпосередньо пов'язаний із загальними еволюційними тенденціями, такими як зростаюча роль інформації та засобів комунікації; виникнення і швидке поширення мережевих структур, розмивання меж національних ринків як наслідок глобалізації економічного життя. Усе це актуалізує необхідність дослідження сучасного світового інформаційно-комунікаційного середовища здійснення міжнародних логістичних послуг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблем трансформації світової економіки присвячено наукові розробки таких видатних українських економістів, як О. Амоша, О. Білорус, В. Геєць, Д. Лук'яненко, Ю. Макогон, Ю. Пахомов, Є. Савельєв, А. Філіпенко, М. Чумаченко, А. Чухно та ін.

Значний внесок у розвиток теорії та методології логістики, а також механізмів управління ланцюгами поставок на міжнародному рівні внесли такі відомі зарубіжні та вітчизняні вчені, як Д. Бауерсокс, Т. Вань, Д. Клосс, М. Месарович, Д. Уотерс, С. Карнаухов, Д. Костоглодов, Є. Крикавський, Л. Мяснікова, В. Николайчук, Д. Новіков, О. Новіков, В. Омельченко, М. Постан, М. Румянцев, А. Семененко, Н. Чухрай, В. Щербаков та ін. Але, якщо зважати на вимоги сьогодення, то потрібно провести більш ґрунтовний аналіз впливу саме трансформації міжнародних логістичних послуг в умовах зміни умов інформаційно-комунікаційного середовища під впливом НТР.

Мета статті – охарактеризувати сучасний стан інформаційно-комунікаційного середовища міжнародної логістики.

Викладення основного матеріалу. XXI століття – це ера новітніх технологій та інформаційного суспільства. Впровадження комп'ютерної техніки та Інтернету у повсякденне життя людства обумовило розповсюдження та обробку величезних масивів інформації у найкоротші терміни, та її миттєву передачу у найвіддаленіші куточки землі. Такі новації змінюють сучасні методи ведення бізнесу, переформатовують структуру економік країн, надають перевагу у економічній та політичній могутності країнам – технологічним та інформаційним лідерам. Для того, щоб відобразити значущість розвитку сфери інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в світі, продемонструємо глобальне зростання доходів цієї галузі впродовж останніх 10 років (Рис 1.). Отже, очікується що у 2016 році ІКТ-ринок отримуватиме дохід майже в 3,7 трлн. євро.

* прогнозний показник

Рисунок 1. Динаміка доходів галузі ІКТ в світі за 2005-2016рр [4], трлн євро.

Вважається, що світовий ВВП того часу складатиме 60,7 трлн євро [4]. Тобто, частка ІКТ у світовому ВВП дорівнюватиме майже 6,2% (порівняно з часткою в 5% у 2013 році). Даний показник відображає зростаючу значимість ринку інформаційно-комунікаційних послуг як для розвитку світового виробництва, так і для подальшого розвитку суспільства в цілому. Згідно з методикою Міжнародного союзу електрозв'язку та ІДС, основним сегментом ринку ІКТ являється ринок телекомунікацій. До ринку телекомунікацій відносяться такі провідні галузі як галузь фіксованого зв'язку, мобільного зв'язку (стільниковий зв'язок як один з його різновидів), Інтернету та широкосмугового зв'язку (як фіксований, так і мобільний).

На рис. 2 зображено рівень проникнення основних сегментів ринку ІКТ на світовій арені. Рівень проникнення демонструє, скільки в світі мешканців на 100 осіб в середньому користуються послугами ІКТ. Наприклад, згідно з рис. 2, у 2013 році в світі в середньому послугами мобільного стільникового зв'язку користувалось 96,2 людини із 100, що вказує на величезний попит з боку користувачів на даний вид послуг. А динаміка постійного зростання користувачів вказує на те, що все більше і більше людей користуються мобільним зв'язком. 41,3 людини із 100 використовували послуги Інтернет мережі в тому

ж році. Менше людей (порівняно із користувачами мобільного зв'язку) надають перевагу у використанні фіксованого зв'язку (38,8 із 100). На відміну від темпів зростання користування мобільним зв'язком у 2003-2013 рр. темпи зростання фіксованим зв'язком є більш помірними.

Рисунок 2 - Зміни в області ІКТ в світі за 2003-2013 рр.

Графік також вказує на новітні тенденції у розвитку цих двох типів зв'язку, а саме у впровадженні та все більшому застосуванні широкосмугового доступу (ШСД) до Інтернет мережі. Починаючи з 2007 року стало можливим заходити до Інтернету через мобільні телефони, тобто оператори мобільного зв'язку почали надавати нові послуги мобільного Інтернету для власних користувачів. Незважаючи на те, що такий вид послуг вже давно надавався за допомогою фіксованого зв'язку (виділена лінія та інше), у 2013 р. значення рівня проникнення мобільного Інтернету склало 29,5 осіб на 100 мешканців, а фіксованого – 16,5. Такий тренд вказує на те, що абонентам мобільного зв'язку більш зручно користуватись Інтернетом за мобільних пристроїв, аніж зі стаціонарних комп'ютерів або ноутбуків. За таких умов стає важливою якість та швидкість зв'язку для прийняття, обробки та подальшої передачі великих масивів інформації.

Згідно з даними МСЕ, найбільшим попитом у всіх регіонів світу користуються саме мобільний стільниковий зв'язок та Інтернет. Саме розвинуті країни приділяють особливу увагу новаціям в галузі ІКТ та найбільше використовують їх послуги порівняно з іншими групами країн. Проте, саме країни СНД являються лідерами застосування мобільного стільникового зв'язку (141 людина із 100). Такий показник вказує на кількість абонентів мобільного зв'язку та демонструє уподобання споживачів користуватись послугами декількох операторів мобільного зв'язку. Наприклад, 1 людина має 2 SIM – картки різних операторів, а отже й вважається двома абонентами мобільного стільникового зв'язку). Разом з тим, рівень використання фіксованого зв'язку та Інтернету відповідно в 10 разів та 2,5 рази менший за рівень використання стільникового зв'язку в регіоні (14% та 56% відповідно). Проте, країни Європи являються лідерами саме із застосування послуг фіксованого зв'язку та Інтернету (28% та 75% відповідно). Варто вказати на те, що європейські користувачі віддають перевагу не застосуванню стільки мобільного стільникового зв'язку, скільки мобільного Інтернету (ШСД) через високу швидкість та якість передачі даних та низькі тарифи. Південна та Північна Америки (Пн. Та Пд. Америки) разом із арабськими країнами та азійсько-тихоокеанським регіоном (АТР) також віддають перевагу застосуванню стільникового зв'язку (в Америках показник становить 108%, в арабських країнах – 110% та АТР – 89%) та Інтернету (65%, 41% та 32% відповідно). В країнах Африки уподобання споживачів віддаються також застосуванню стільникового зв'язку (69%), аніж Інтернету (19%) та фіксованому зв'язку (0,4%).

Отже, із загальних тенденцій розвитку телеком-індустрії видно, що наразі найбільшим попитом користується застосування мобільного стільникового зв'язку та Інтернету в усіх регіонах світу. Розвинуті країни почали надавати перевагу у використанні мобільного Інтернету (ШСД) порівняно із стільниковим зв'язком.

Для моніторингу та порівняння розвитку інформаційно-комунікаційних технологій експертами МСЕ було створено Індекс розвитку ІКТ (*IDI*: ICT Development Index). Цей індекс включає в себе 11 показників, що утворюють одне контрольне значення (від 0 до 10) [6, 37]. Основною ціллю IDI являється вимірювання: рівня та змін у часі розвитку ІКТ в країнах; прогресу у розвитку ІКТ як в розвинених країнах, так і тих, що розвиваються; - цифрового розриву, тобто різниці між країнами з різними рівнями розвитку ІКТ потенціалу розвитку ІКТ, або меж застосування ІКТ країною для поліпшення її соціально-економічного розвитку, виходячи з наявних можливостей та вмінь. Аналізуючи цей показник, вчені помітили явний кореляційний зв'язок між IDI та ВНД на душу населення. В країнах, де IDI наближується до власної максимальної позначки 10, зафіксовано найвищі рівні валового національного доходу на душу населення. І навпаки, в державах із найнижчими позначками проникнення ІКТ в сфері діяльності громадян ВНД на душу населення є найвищим [6, 43]. У таблиці 1 наведено провідні країни світу згідно їх регіонального рейтингу саме за показником IDI. (Наприклад, Швеція з показником IDI 8,45 являється першою в Європі, проте другою в світі, після Південної Кореї з показником IDI 8,57).

Обумовлюється такий цифровий розрив між розвиненими країнами та тими що розвиваються декількома причинами. Однією з таких причин являється щорічне прийняття в розвинених країнах нормативно-правових документів, які зобов'язують операторів мобільного та фіксованого зв'язку оновлювати стандарти якості зв'язку та пов'язані з цим технології.

Таблиця 1 – Рейтинг ТОП-5 провідних економік регіонів світу за показником IDI, 2012 р. [6, 24]

№	Країна (IDI)	№	Країна (IDI)	№	Країна (IDI)
Європа		АТР		Пд. Та Пн. Америка	
2	Швеція (8,45)	1	Республіка Корея (8,57)	17	США (7,53)
3	Ісландія (8,36)	10	Гонконг, Китай (7,92)	20	Канада (7,38)
4	Данія (8,35)	11	Австралія (7,90)	29	Барбадос (6,65)
5	Фінляндія (8,24)	12	Японія (7,82)	47	Уругвай (5,76)
6	Норвегія (8,13)	14	Макао, Китай (7,65)	49	Антигуа (5,74)
Арабські країни		СНД		Африка	
31	Катар (6,54)	40	Російська Федерація (6,19)	64	Сейшельські о-ви (4,75)
33	ОАЕ (6,41)	41	Білорусь (6,11)	72	Маврикій (4,55)
39	Бахрейн (6,30)	48	Казахстан (5,74)	84	ПАР (3,95)
50	Саудівська Аравія (5,69)	61	Азербайджан (5,01)	96	Кабо-Верде (3,53)
52	Ліван (5,37)	65	Молдова (4,74)	108	Ботсвана (3,00)

Internet створив нові ринки, нові канали збуту, пришвидшив обмін товарами, зумовив нові відносини між покупцем та продавцем, нові товари – віртуальні товари. Саме віртуальні товари – це те, що може реалізовуватися через комп'ютерну мережу без додаткового пересилання інформації через фізичні канали зв'язку. Однак віртуальні товари вимагають реальної логістики, оскільки основними бізнес-процесами, наприклад

віртуального магазину, залишаються прийом та виконання замовлень покупців, найвідповідніша їхнім вимогам доставка товарів та послуг. За даними організації Electronic Commerce Forum, що розташований в Кельні, дослідження діяльності тисячі різноманітних електронних торгових центрів, яке стосувалося вивчення оперативності доставки придбаних товарів покупцями, дало змогу отримати такі результати: 18% електронних магазинів брали на себе відповідальність за постачання товару упродовж трьох діб; 16% – зобов'язувалися доставляти замовлення не раніше ніж через тиждень, а в 56% випадків взагалі ухилялися від зазначення точного терміну доставки [5]. Це при тому, що триденний термін передавання клієнтові зробленої ним покупки вважається великим для Е-торгівлі та ставить під сумнів всі її переваги.

Зазначені зміни в економіці виявили необхідність переосмислення підходів до організації міжнародної логістичної діяльності. Застосування саме Інтернету в міжнародній логістиці доцільно тим, що дозволяє вдатися до процедури електронної комерції, а отже, абстрагуватися від просторового параметру угоди, фіксуючого місцезнаходження замовника і постачальника в момент її укладання, і сконцентруватися на тимчасовому параметрі її виконання.

Висновки: Отже сучасною специфікою міжнародної логістики є «вимушена колективність» за допомогою виходу в Інтернет і координації дій н. да е організацій, користувачів послуг Інтернету. З позиції міжнародної логістики зазначені особливості відповідають основній ідеї концепції управління ланцюгом поставок, яка змістовно визначається як логістична інтеграція та управління всіма підприємствами і видами діяльності, що входять в ланцюг поставок, на основі взаємного співробітництва, ефективних бізнес-процесів і високого ступеня спільного використання інформаційно-комунікаційних технологій з метою забезпечення учасниками міжнародних ланцюгів постачання істотної конкурентної переваги в сучасних умовах.

Список використаних джерел:

1. Афанасенко И. Коммерческая н. да ен. Стандарт третьего поколения / И. Афанасенко // Учебник для вузов. – Спб.: Питер, 2012. – 352 с.
2. Дорофеев А. Эффективное управление н. да еним и ми / А. Дорофеев. – М.: Дашков и Ко, 2012. – 196 с.
3. Концепція розвитку транспортно-дорожнього комплексу України до 2015 року й наступний період// - 2013 – URL: www.asmap.org.ua/info/cont_uts.doc
4. Сайт аналітичної та фінансової інформації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.statista.com/statistics/268295/forecast-on-the-gdp-growth-by-world-regions/>
5. «Факти та цифри ІКТ»: прес-реліз МСЕ за 2014 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/facts/ICTFactsFigures2014-e.pdf>
6. Measuring the information society 2013// Річний звіт Міжнародного союзу електров'язку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу :http://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/publications/mis2013/MIS2013_without_Annex_4.pdf
7. John L. Kent, Daniel J. Flint. Perspectives on the Ecolution of Logistics Thought // Journal of Business Logistics. – 1997. – February.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, міжнародна логістика, глобалізація, електронна комерція, віртуальні товари.

Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии, международная логистика, глобализация, электронная коммерция, виртуальные товары

Keywords: information and communication technology, international logistics, globalization, e-commerce, virtual goods.